

ASIA Asiakirjapyyntöön käsittely

KANTELU

Luonnonsuojeluyhdistys on oikeuskanslerille 2.1.2019 osoittamassaan kirjoituksessa arvostellut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) menettelyä. Yhdistys pyysi 1.11.2018 sähköpostitse ylitarkastaja A:lta kehittämishankkeeseen B liittyen asiakirjoja sekä lausuntoa toimenpiteestä, joka liittyy B:n uimakuopan täyttämiseen. Ylitarkastaja toimitti yhdistykselle asiakirjoja, ja lupasi toimittaa ELY-keskuksen lausunnon myöhemmin sähköpostitse. Yhdistyksen sihteeri tiedusteli 30.11.2018 ELY-keskukselta sähköpostitse lausuntoa, mutta tiedusteluun ei saatu vastausta. Asiaa tiedusteltiin lisäksi 29.12.2018, jolloin ylitarkastajan ilmoitettiin olevan lomalla. Kirjaamosta ei löytynyt lausuntoa, joten sen arveltiin olevan vielä kesken. Ylitarkastaja A lähetti 2.1.2019 sähköpostiviestin, jonka liitteenä lausunto oli. Viestissä todettiin, että lausunto on valmistunut. Se oli lähetetty kaupungille jo 9.11.2018.

SELVITYS

ELY-keskuksen selvitys on annettu 5.4.2019. Jäljennös selvityksestä toimitetaan kantelijalle tämän päätöksen liitteenä.

RATKAISU

Perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ja muut tallenteet ovat julkisia, jollei niiden julkisuutta ole välttämättömien syiden vuoksi lailla erikseen rajoitettu. Jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta ja tallenteesta.

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Tiedon antamisesta viranomaisen asiakirjasta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (julkisuuslaki, 621/1999) 4 luvussa. Julkisuuslain 14 §:n mukaan asiakirjan pyytäjälle on aina ilmoitettava kieltäytymisen syy, annettava tieto siitä, että asia voidaan saattaa viranomaisen ratkaistavaksi, tiedusteltava asian kirjallisesti vireille saattaneelta tiedon pyytäjältä, haluaako hän asian siirrettäväksi viranomaisen ratkaistavaksi sekä annettava tieto käsittelyn johdosta perittävistä maksuista.

Julkisuuslain 14 §:n 4 momentin mukaan kyseisessä pykälässä tarkoitettu asia on käsiteltävä viivytyksettä, ja tieto julkisesta asiakirjasta on annettava mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun viranomainen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön. Jos pyydettyjä asiakirjoja on paljon tai niihin sisältyy salassa pidettäviä osia tai jos muu niihin rinnastettava syy aiheuttaa sen, että asian käsittely ja ratkaisu vaativat erityistoimenpiteitä tai muutoin tavanomaista suuremman työmäärän, asia on ratkaistava ja tieto julkisesta asiakirjasta annettava viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun viranomainen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön.

Arviointi

ELY-keskuksen selvityksen mukaan nyt esillä olevassa tapauksessa vastaaminen asiaa koskeviin tiedusteluihin on viivästynyt ilman perusteltua syytä. Kaupungille asiassa annettua lausuntoa ei ollut tallennettu asianhallintajärjestelmään, joten sen antaminen kirjaamosta kantelijalle virkamiehen poissaolon aikana ei ollut selvityksen mukaan mahdollista. ELY-keskuksen antamassa selvityksessä todetaan, että lähtökohtana on se, että asiakirja tallennetaan asianhallintajärjestelmään mahdollisimman pian sen valmistuttua, pääsääntöisesti samaan aikaan kun asiakirja on lähetetty sen vastaanottajalle. ELY-keskuksen sähköpostin käyttöä koskevan ohjeistuksen mukaan virkamiehen on suositeltavaa poissalonsa aikana muun muassa aktivoida virkasähköpostiinsa poissaoloviesti, josta ilmenee, milloin asianomainen virkamies on jälleen tavoitavissa.

Totean, että tieto asiakirjan julkisesta sisällöstä on annettava julkisuuslain mukaisessa määräajassa ja pyydetyllä tavalla, jollei pyynnön noudattaminen asiakirjojen suuren määrän tai asiakirjojen kopioinnin vaikeuden tai muun niihin verrattavan syyn vuoksi aiheuta kohtuutonta haittaa virkatoiminnalle. Kantelijan asiakirjapyyntöön olisi siten tullut vastata julkisuuslain 14 §:n edellyttämän kahden viikon aikarajan kuluessa.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Kiinnitän elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen huomiota asiakirjapyynnön käsittelyä koskeviin edellä mainittuihin julkisuuslain säännöksiin.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Esittelijäneuvos

Outi Kostama

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE
POSTIOSOITE

Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL
INTERNET

etunimi.sukunimi@okv.fi
www.okv.fi